

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

76. An Pontifex possit infantem ante usum rationis Sacris Ordinibus
initiatum reddere inhabilem ad matrimonium? Et an de facto Pontifices
hoc fecerint? Et an possit Ecclesia constituere, ne in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

falla tenent, que si non essent facta, non tenerent, & hoc non absque ratione, scilicet ne quis cogereetur iterum baptizari.

21. Continuetur, quia si verum esset simpliciter, infidelis posse baptizari, non solum de potestate absolute, Summus Pontifex, vt loquuntur Doctores, sed etiam de ordinaria, posset concedere tam feminæ, quam infideli potestatem ferendi censuras quod neque aduersarij, sequela patet, nam si absque dispensatione habent potestatem baptizandi; ergo tantò magis cum dispensatione cuiuslibet Ordinarij. Si quom est igitur non sequi ex hoc, quòd possit baptizare, seu, vt rectius loquar, quòd Baptizetur ab eo collatus, valeat, & teneat; ergo est etiam capax iurisdictionis Ecclesiasticæ censuras ferendi, &c. Accedat, quòd hoc casu tractatur de inferenda poena contra Christianos, quòd expresse eis prohibetur in c. nulla, dist. 14. & in cap. & specialis, de Iudeis, latè Ricciolus de iure personarum, lib. 2. cap. 22. & 23. vbi quod nequeat etiam esse abiter inter Christianos.

22. His tamen non obstantibus non desunt Doctores hanc potestatem Pontifici tribuentes, vt obseruat Cardinalis Lugo de iude, dist. 23. sect. 3. cap. 4. n. 112. Et hi sunt Vgolinus de censur. tab. 1. cap. 2. §. 9. Sayrus lib. 1. cap. 5. Alterius lib. 3. dist. 2. cap. 6. verb. si postulet aliquis, & ex inelyta Societate I E S V doctus Pater Gaspar Hurtadus de Sacram. tract. de censuris in communis, dist. 4. n. 13. vbi sic ait: Quia tamen merè laicus, & femina, & Clericus coniugatus, & non baptizatus, sunt incapaces prædictæ potestatis ex solo iure Ecclesiastico, in quo Papa dispensare potest; idè quilibet Ordinarius ex Papæ dispensatione potest suam iurisdictionem delegare, non solum non Clerico, & multò melius Clerico coniugato, in quo Doctores conueniunt; sed etiam viro non baptizato, vt contra Suarez docet Sayrus lib. 1. cap. 5. Ita Hurtado. Et hæc quidem omnia, non incuriosa, pro Ledebus fuisse existimo.

RESOL. LXXVI.

An Pontifex possit infantem ante usum rationis sacris Ordinibus initiatum reddere inhabilem ad matrimonium?

Et an de facto Pontifex hoc fecerit? Et an possit Ecclesiam constituere, ne in posterum ad primam Transiuram, vel ad Ordines minores promouatur, nisi qui se voto castitatis solemnè adstrinxerit, sicut præcipit de Ordinibus laicis? Ex part. 8. tract. 1. Resol. 43.

1. Negatiuè respondet Sanchez de matr. lib. 7. dist. 30. n. 3. vbi contra Ledesinam inuoluntur, & asserit non posse Ecclesiam reddere inhabiles ad matrimonium, initiatos Ordine sacro ante rationis usum. Quia potuit Ecclesia id apponere ordinatis propria voluntate; & nulla alia ratione eos ad Ordines admittere; quia cum voluntarie subinde ad castitatem obligantur, ad quam nullum inuitum potest Ecclesia cogere, quomobrem potest Ecclesia statuere, ne in posterum quisquam minoribus Ordinibus initietur, nisi promissa castitate; at iam initiatis id vnus imponere nequit, ne inuiti cogantur ad continentiam. Cum ergo infans absque omni profus voluntate sit Ordine sacro insignitus, caret Ecclesia potestate ipsum inuitum ad continentiam compellendi, reddens ipsum matrimonij incapacem. Ita Sanchez, & alij.

2. Sed ego aduersus illum puto cum Ledesina, posse Pontificem, si veller, puerum ante usum rationis ordinatum reddere inhabilem ad matrimonium. Et ita nullam sententiam præter Ledesinam tenet Tom. 111.

etiam Suarez de Relig. tom. 3. lib. 9. cap. 17. dub. 2. n. 19. vbi sic ait: Existimo non excedere hoc omnino Ecclesiasticam potestatem, quia licet Ecclesia, per se loquendo, (vt sic dicam) non possit hoc præceptum absolute imponere vel generaliter, vel specialiter alicui personæ, tamen in casu ob grauem causam ad bonum Religionis pertinentem potest hoc præceptum imponere, etiam si ex accidenti contingat, vt eius obligatio & effectus aliquem liget absque eius consensu. Vt, vt g. in præsentis casu, si Ecclesia expedire iudicaret vt persona consecrata per sacrum Ordinem, quacumque ratione ordinari contingat, maneat inhabilis ad matrimonium, posset absolute coniungere hoc impedimentum cum tali ordinatione, ita vt habeat effectum etiam in illo, qui sine proprio consensu ordinatur. Quia satis est quòd per se, & ex intentione Ecclesiæ talis Ordo dandus non sit nisi volentis; quòd verò alicui indiuiduo detur absque consensu eius accidentarium est, & præter intentionem Ecclesiæ; tamen quia vno inconuenienti dato, ex malitia ordinantis, alterum ex duobus incommodis necessariò consequitur, scilicet, vt vel sic ordinato imponatur onus castitatis absque voluntate eius, vel vt persona sic sacrata permittatur coniugium, poterat Ecclesia propter euitandum hoc posterius, prius illud eligere si ad maiorem decentiam, & honorem sacris Ordinis expedire iudicaret, quia priuatum incommodum communi postponendum est. Ita Suarez, quem postea sequitur Pater Perez de matrim. dist. 37. sect. 3. num. 3.

3. Verum difficultas est, si de facto Pontifices hoc fecerint, negat Valquez in 3. part. dist. 246. c. 3. n. 25. Coninck de Sacram. dist. 20. dub. 14. n. 144. Sanchez, Suarez, & Perez vbi supra, & Doctores, quos citat, & sequitur loco citato. Probat hanc.

4. Primò, quia de facto Ecclesia nunquam contrarium ordinauit, nec posuit tale impedimentum nisi ei, qui voluntariè ordinatur, vt constat ex cap. 1. qui Clerici, vel vouentes. Et fortè inter alias causas, ob hanc etiam semper explicat hoc impedimentum per modum voti, quia ad illud requiritur voluntarius consensus, saltem in ipsam ordinationem. De illo verò casu, in quo infans, vel puer, ante usum rationis ordinatur, iura nihil dicunt; cumque ille modus ordinationis sit contra intentionem iuris, & alioqui onus castitatis omninò ab extrinseco impositum, & nullo modo propria voluntate acceptum, grauissimum sit, non potest rationabiliter commune & ordinarium ius ad illum extraordinarium extendi casum, maximè cum id necessarium non sit ad eam decentiam sacri Ordinis, quam ius intendit. Secundò, quamuis iure diuino, & etiam naturali indecens videretur, vt semel ordinatus in Sacris matrimonium contraheret; tamen id solum locum haberet in eo, qui consensu proprio statum illum sacrum elegisset, in eo verò, qui absque vllò suo consensu ordinatus esset, non item. Sicut enim Christus voluit continentiam solum esse consilij, & neminem sine suo consensu obligari, ita Ecclesia neminem vult alia ratione ad eam obligare, præsertim immeritum, cui fieret iniuria, si ei omnino inuito tantum onus imponeretur. Igitur quamuis ei, qui se spontè Deo obtulit in Sacerdotem, indecotum videretur ad nuptias transire, & illis vti; tamen ei, qui talem statum non elegisset, nullo modo indecens esset.

5. His tamen non obstantibus Paludanus in 4. dist. 37. q. 1. art. 1. D. Anton. 3. part. tit. 1. cap. 8. concl. 2. Ledesina 2. part. 4. q. 55. art. 4. Rebellus lib. 3. q. 12. concl. 5. & Gaspar Hurtadus dist. 16. diff. 2. docent Ordinem sacrum susceptum ante usum rationis dirimere matrimonium, & obligare ad castitatem.

6. Primò, quia, vt dicitur in regulis iuris 42. in 6. Antecessorium natura sequi congruit principalis. At

I principale

Sup. hoc quod hic, & in seqq. §§. docetur in tom. 1. tr. 7. Ref. 74. Sed ad pleniorè, & quamuis nõ plenè sup. hoc, lege tamè alià Ref. eius not.

hoc in 6. tr. 1. 10. f. n. post am à sent. & in 9. tr. 1. 14. §. 5. con. In hoc oc. p. b. idem §. 1.

principale hęc sunt character, & potestas Ordinis: obligatio autem ad continentiam est accessorium; ergo cum illa valeat conferantur, hæc etiam valida erit.

7. *Secundo.* Ius Ecclesiasticum dirimens matrimonium est absolute annexum Ordini sacro non minus, quam iura Ecclesiastica sunt annexa Baptismo; ergo sicut iura Ecclesiastica comprehendunt baptizatum ante usum rationis, ita etiam ius Ecclesiasticum dirimens matrimonium annexum Ordini sacro comprehendit sacris initiatos ante usum rationis.

8. *Tertio.* Valide indecens est, & contra religionis cultum debitum Sacerdotio, cum qui ad gradum Sacerdotis promotus est, ad matrimonij statum descendere. Cuius rei iudicium est, quia in Ecclesia Græca, in qua Sacerdotes in aliqua Provincia habent uxores, & ex certis temporibus videntur, quous ex matrimonio ad sacerdotium ascendunt; tamen à sacerdotio ad matrimonium nullo modo permittuntur.

9. Vnde ex his ego puto, utramque sententiam probabilem esse. Sed si aliquis vellet stare in opinione negativa, dicendum est, infantem ordinatum ante usum rationis, posse si Ordine uti nolit, ad matrimonium transire, & idè dum fuerit sui compos, dandam esse optionem, velint in Ordine permanere, an resiliat. Quòd si velit permanere, iam voto castitatis manebit ligatus: si autem resiliat eligat, manebit suspensus vlu Ordinis.

10. *Notandum* est tamen in omnium sententia, posse Ecclesiam constituere, ne in posterum ad Primam Tonfuram, aut Ordines minores promoucantur, nisi, qui se voto castitatis solemniter astrinxerunt, sicut præcipit de Ordinibus sacris. Quia non eam Ecclesia matrimonij ineundi potestatem auferret, quam ipsi suo facto ea se ipsos priuant, eligentes sua sponte statum, cui id votum annexum est. Et posse Ecclesiam hæcenus initiatis præcipere castitatem, aut ut omni Clericorum priuilegio careant. Sicut *cap. vniuerso, de Clerico. coning. in 6.* statuit Clericos ducentes uxorem his, aut viduam, destitui omni priuilegio. Et ita docet Azorius *tom. 1. lib. 13. cap. 13. quæst. 4.* & Sanchez *lib. 7. disp. 31. numer. 4.*

RESOL. LXXVII.

An Pontifex possit dispensare, ut sacerdos Ordinibus initiatus matrimonium contrahat?

Et deciditur nullum esse ius diuinum prohibens matrimonium, vel usum eius Ordinis in Sacris, atque adeo non esse in illis de iure diuino continentiam perpetuam, tamen ea sit quid iuri diuino maxime consentaneum, quod idem dicendum est de Episcopis.

Et discutitur, an ea obligatio sit solum ex Ecclesia præcepto, directè præcipiente illis castitatem, vel immediatè sit ex voto castitatis in Ordine sacro tacite emisso? Ex part. 8. tract. 1. Resol. 72.

§.1. **N**egatiuè prima facie videtur respondendum; nam Ioannes Maior *in 4. dist. 24. quæst. 2.* Thomas VValdensis *tom. 2. de Sacrament. c. 128.* Michaël Medina *lib. 1. de sacror. homin. continent. c. 99.* & 100. Iodocus Clitonaus *lib. de continent. Sacerdot. c. 4.* Franciscus Turrianus *in lib. de sexta, septima, & octaua Synodis, & lib. 2. de dogmaticis verbis Dei characteribus;* & quidam alij opinati sunt, de iure ipso diuino & instituto Christi Domini annexam fuisse Ordinibus continentiam, non quidem omnibus, sed maioribus, & sacris, incipiendo videlicet à Subdiconatu. Et vel volunt, iure diuino interdici tantum, ne Clerici post susceptum maiorem Ordinem contrahant matrimonium, vel etiam ne uti possint matrimonio,

quando post illud suscipiunt Ordinem: quod totum contendit præcipue Turrianus.

2. Sed his non obstantibus affirmatiuè sententiæ adhaeret, pro qua suppono nullum esse ius diuinum prohibens matrimonium, vel usum eius Ordinis in sacris, atque adeo non esse in illis de iure diuino continentiam perpetuam, tamen ea sit quid iuri diuino maxime consentaneum. Ita D. Thomas, *2. 2. quæst. 88. art. 1.* & est communis sententia Theologorum. Prima pars ostenditur, quia nullum est principium ex quo tale diuinum ius colligi queat, quia in Scriptura, seu in nouo Testamento non habetur. Nec Christus Dominus suis Discipulis, vel Apostolis hoc, inquam, tanquam præceptum posuit, sed tanquam permissionem. Neque in nullo loco D. Paulus significauit præceptum aliquod præsertim à Christo Domino datum, quo prohiberetur Episcopus, etiam post Episcopatum, sumere matrimonij statum. Nec denique ex traditione satis inferitur. Nam etiam demum hanc traditionem dati à temporibus Apostolorum; adhuc inde non colligitur præceptum diuinum: nam præcepta Apostolica sunt humana, non diuina, iuxta dictum Pauli 1. Corinth. 1. *Præcipio ego, non Dominus;* & de istis præceptis, vel consuetudinibus introductis ab Apostolis, constat quoque ex traditione ab ipsorum temporibus. Igitur ex traditione Apostolica non satis colligitur præceptum diuinum, nisi aliunde, aut ex materia, aut ex aliis iudiciis innotescat; nihil autem horum in presenti reperitur.

3. Probatur ex Concilio Ancyano *cap. 10.* vbi dicitur: Diaconi quicumque (cum ordinantur) si in sua ordinatione protestati sunt, dicentes velle se habere uxores, nec posse se continere, ij postea si ad nuptias venerint, maneat in ministerio, propterea quòd his Episcopus licentiam dederit. Quicumque sanè tacuerunt, & susceperunt manus impositionem professæ continentiam, si postea ad nuptias venerint, à ministerio cessare debent. Ex quo Concilio patet, continentiam non esse iure diuino sacro Ordini annexam: nam est improbable, illud Concilium satis vicinum temporibus Apostolorum, in re adeo graui errasse. Confirmatur: nullo Pontificis, vel Concilij decreto talis error in eo Concilio notatus est, qui tamen præteriri non debuisset, utpotè Ecclesie maxime noxius.

4. Igitur dicendum est, obligationem Clericorum ad continentiam, esse solum iure Ecclesiastico annexam ordinatis in sacris. Pater ex præcedentibus dictis: nam cum prædicta institutio non sit iure naturæ præscripta, nec sit diuina, ut ostensum est, alia esse non potest nisi humana Ecclesiastica, cum illa legitima sit, & honesta, & vim habeat obligandi, ut ipso vsu satis euidenter constat, & expresse traditur ab Innocentio Papa II. *in cap. 40. vlt. lex. 27. quæst. 1.* vbi ita cum statuisset, si Episcopi, vel alij in sacris Ordinibus uxores ducant, debete statim separari, & protant excessibus condignam poenitentiam agere, subdit rationem, sic dicens; prædictam copulationem contra Ecclesiasticam regulam constat esse contractam. Constat igitur ex ordinatione Ecclesie de facto castitatis obligationem esse coniunctam cum Ordinibus sacris, secundum præsentem usum Ecclesie Latine. Vt etiam expresse docuit Tridentinum *sess. 24. canon. 9.* vbi continentiam Clericorum in sacris in legem refert Ecclesiasticam. Ergo si continentia annexa est sacris Ordinibus ex constitutione Ecclesie, sequitur posse Pontificem ex magna aliqua causa dispensare, ut Clericus initiatus sacris Ordinibus matrimonium contrahat.

5. Et idè nostram sententiam, nempe, continentiam non esse annexam sacris Ordinibus ex iure diuino, sed Ecclesiastico, docent Doctores, quos citat & sequitur doctus, & amicissimus Pater Auerfa *de in fine.*

Sacramenta

Sup. hoc vi-
de doctrinã,
Ref. annot.
præterea.

Sup. hoc in
tom. 1. tit. 7.
Ref. 74. 5.
Sed resolu-
tio, & seqq.
& in tom. 2.
tit. 5. Ref. 119.